

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput II. Contritionis imperfectae notio & necessitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

CAPUT II.

Contritionis imperfectæ notio & necessitas.

Contritionem imperfectam, seu attritionem Sacramento Pœnitentiæ junctam ad impij justificationem sufficere omnes, qui Tridentini Concilii oraculum reverentur, orthodoxi Doctores tenent. In quonam autem actu hujusmodi attritio consistat; multis jam annis agitata est quæstio, & necdum plene decisa. Ut nimis levia, ac improbabilia a magis receptis fecernamus

Supponimus 1. ad veniam in Sacramento Pœnitentiæ obtinendam necessario requiri dolorem *verum*, ac *realem*, & non, prout quidam Auctor docet, sufficere existimatum, aut putativum; quia alias peccatoris justificatio ab ejus errore penderet, & a falsa opinione, quam habet, veri doloris de Dei offensa; & Dei Justitiæ satisfaceret, si ei satisfecisse falso existimaret.

Supponimus 2. contra alios quosdam Casuistas non sufficere, si quis doleat se non satis dolere; aut si genuini doloris dumtaxat voluntatem habeat, aut si doleat, se talem non habere dolorem, qualem ipse velit &c. Non enim voluntas doloris, aut intentio est ipse realis dolor, sicut nuda voluntas servandi mandata, non est ipsa mandatorum observatio.

Supponimus 3. non sufficere attritionis dolorem naturalem, sed *supernaturalem* requiri (a).
Non

(a) Naturalem peccati horrorem, aut de eo dolorem *honestum* esse patet ex sequente, quam
num.

Non autem vana, aut erronea existimatio, pro-
ut quidam Auctor docet, dolorem supernatura-
lem efficit, sed gratiæ influxus, illudque moti-
vum, quod peccatorem impellit, ut peccata de-
resteretur, aut emendationem proponat. Jam
quodnam illud motivum sit, graves utrimque
Auctores disceptant.

Dolorem ex metu gehennæ seu pœnæ æter-
næ conceptum in Sacramento ad justificationem
sufficere multi etiam graves Auctores docent;
suamque opinionem Tridentinæ Synodi defini-
tione muniunt, quod de hoc dolore loquens ita
fatur: *Et quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ
per se ad justificationem perducere peccatorem ne-
queat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento
Pœnitentiæ impetrandam disponit.*

Major Theologorum pars hanc ex metu ge-
hennæ factam attritionem honestam utilem, imo
& supernaturalem esse fatetur (a); ea vero
sola

num. 7. Alexander VIII. damnavit propositio-
ne: *Revera peccat, qui odio habet peccatum
mere ob ejus turpitudinem, & disconvenientiam
cum natura sine ullo ad Deum offensum respectu:
esse vero insufficientem ex hac ab Innocentio
XI. num. 58. damnata colligitur: Probabile
est sufficere attritionem naturalem modo honestam.*

(a) Gehennæ timor supernaturalitatem (sit venia
verbo) ex fide haurit; nam infernum esse, Deum-
que non expiata crimina pœnis æternis punire
divina ex revelatione novimus. Hinc Alexander
VIII. hanc numero 14. proscripsit Thesin: *Timor
E e 2 gehennæ*

sola absque omni Dei amore, saltem inchoato, ac imperfecto hominem, qui Sacramentum suscipit, ex peccatore justum reddi, constanter negat. Ubique enim divinae Scripturae veram hominis conversionem absque exceptione dilectioni tribuunt. *Dimissa sunt ei peccata multa quoniam dilexit multum: cui autem minus dimittitur, minus diligit (Luc. 7.). Si quis non amat Dominum nostrum Jesum Christum, sit anathema (1. Cor. ult.). Qui non diligit manet in morte (1. Joan. 3.).* Textus alios plures tam ex sacris Scripturis, quam ex sanctis Patribus supra (*Part. I.*) adduximus, ubi ostendimus 1. ex solo inferni timore perfecte non agi (*pag. 158.*), 2. perfectas virtutes absque caritate acquiri non posse (*pag. 136.*); nec bona opera, prout oportet, fieri (*pag. 152.*); unde ne actum reagamus, Lectorem illinc remittimus.

Ratio, qua hæc sententia nititur, nostro quidem judicio fortissima, hæc est: Homo ad ultus, dum peccat, propriae voluntatis motu a Deo summo Bono avertitur, seque ad res caducas convertit: propriae igitur voluntatis actu a

gehennæ non est supernaturalis. Item ntm. 15. istam: Attritio quæ gehennæ & poenarum motu concipitur sine dilectione benevolentia Dei propter se, non est bonus motus, ac supernaturalis. Aliud est dolorem supernaturalem esse, aliud esse sufficientem: primum a fidei motivo accipit: alterum ex proprio talique motivo, quo cor hominis aversum saltem initiative, ad Deum convertatur, quod uti in textu probatur, solus poenæ timor efficere haud potest.

creaturis pœnitens recedat, & ad Deum suum ultimum finem saltem imperfecte se convertat, est necesse. Hæc autem conversio, utut imperfecta, nonnisi Dei amore, saltem inchoato, fieri potest; non enim timor se ipso mentem ad Deum verit, sed quod sibi nocivum cognovit, pœnæ malum refugit, utque apta, queis pœna evitetur, media apprehendat, unice occupatur: amorem itaque quemdam saltem imperfectum, qui Sacramento & sanctificante gratia perficiatur, conversioni involvi, atque proxime ad eam disponere omnino est dicendum.

Neque huic nostræ sententiæ Tridentini Concilii definitio obest, nam iis, quæ in sui favorem Adversarii allegant, verbis dispositio solum remota denotatur; eadem enim Synodus, cum de proxima ad justificationem dispositione loqui intendit, una cum fide, & spe etiam dilectionem recenset; atque definit: *Si quis dixerit sine præveniente Spiritus sancti inspiratione, atque ejus adjutorio hominem credere, sperare, diligere, aut pœnitere posse, sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur, anathema sit (Sess. 14. can. 3.)*. Alio etiam loco, ubi de justificatione per Baptismum obtinenda Concilium loquitur, ceu præcipuam dispositionem Dei dilectionem adducit, aitque: *Illum (Deum) tanquam omnis justitiæ fontem diligere incipiunt; & propterea moventur adversus peccata per odium aliquod & detestationem &c. (Sess. 5. cap. 6.)*. Si dilectio inchoata tanquam dispositio Baptismum debet præcedere; cur non & Pœnitentiam,

riam, quæ laboriosus Baptismus a sanctis Patribus dicitur?

Multo minus illa, quam adversa pars adeo extollit, objectio nocet, qua dicunt, frustraneum Pœnitentiæ Sacramentum fore, nec unquam suam justificationis gratiam conferendi posse exercere vim; cum illam, quæ præcessit, Dei dilectio semper jam induxisset: hæc enim de perfecta, non imperfecta, aut inchoata, qualem nos requirimus, dilectione sunt vera, quæ non nisi cum Sacramento justificat. Imo absque Sacramenti voto nec ipsa perfecta caritas Christo sic volente gratiam confert. *Et sic* (ait Tridentinum *Sess. 14. cap. 4.*) *Contritionem hanc aliquando caritate perfectam esse contingat, hominemque Deo reconciliare priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur, ipsam nihilominus reconciliationem ipsi Contritioni sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam.*

Attritio proin seu imperfecta contritio, æque ac perfecta, ex Dei amore oritur, nec nisi sola amoris intensione minore ab ista differt: unde quæ de perfecta contritione prius (*pag. 431. & seq.*) sunt dicta, de imperfecta quoque sunt intelligenda. Cumque hæc nostra opinio, si non probabilior, saltem tutior sit, magisque pœnitentium salutem faveat (*a*), quotquot iusto zelo animantur, Confesse-

(*a*) „ Si autem optas (ait P. Cunilati Ord. Præd.
„ modestissimus æque ac eruditissimus Scriptor
„ Theol. Moral. *Tract. 14. cap. 4. S. 3. num. 10.*)
„ vide-

Confessarii, & Pastores eam practice debent servare, talesque contritionis formulas suis discendas tradere, quæ a pœnarum timore ad Dei amorem transiionem contineant, atque in pœnitentium cordibus timori amorem suaviter faciant succedere.

„ videre hanc veritatem ab imis fundamentis
„ ex Concilii mente demonstratam, legas Tra-
„ ctatum *De Doctrina Concilii Tridentini circa dile-*
„ *ctionem in Sacramento Pœnitentiæ requisitam &c.*
„ Compositum latino idiomate a summo illo Viro
„ Illustrissimo, & Reverendiss. Jacobo Benigno
„ Bossueto Episcopo Meldensi, Parisiis impres-
„ sum . . . in quo rationabiliter idem Bossuetus
„ docet, hanc sententiam esse in praxi dubio
„ procul tenendam præcipue post damnatam ab
„ Innocentio XI. Thesin i., qua tradebatur,
„ licitum esse in conferendis Sacramentis sequi
„ opinionem probabilem de valore Sacramenti,
„ relicta tutiore &c.; atqui hic agitur de valore
„ Sacramenti, cum agatur de parte essentiali
„ ejusdem, nempe de materia proxima; igitur
„ hæc erit opinio tenenda, quæ nædum est tu-
„ tior, verum etiam longe probabilior, utpote
„ menti Concilii longe conformior.

